

quedam Letherne^e wlgariter nuncupata^f · cum omni iure regali pensionibus exaccionibus
jnposicionibus · excessibus et tributis dimisisse dedisse et donasse · iure perpetuo possidenda ·
jta quod eadem bona · que quidem ad nostras et heredum nostrorum manus propter excessus
et delicta · Iohannis Nowegharde¹ condam possessoris eorundem legittime diuoluebantur^g · /
ipsi domino episcopo et suis successoribus · in ecclesia Lincopensi cum omnibus suis adiacen-
ciis[,] agris pratis pascuis piscaturis^h siluis humidis et siccis quocumque nomine censeantur[,]
perpetualiter et irreuocabiliter · cedant mero iureⁱ⁻ · Jn cuius rei testimonium sigillum nostrum
vna cum sigillis reuerendorum in Christo patrum ac dominorum^k-dominorum predictorum^{-k}
presentibus duximus apponendum[.] Datum Stokholmis^l anno Domini Millesimo ccc lxxiiii^{to}
jn octaua epyphanie Domini · ;⁻¹

^aSaknas B. ^bgotskalco B. ^cbirgeri B. ^{d-d}karoli de thohta B. ^elidherne B. ^fD. v. s. nuncupata (så B).
^gD. v. s. deuoluebantur (så B). ^hpiscariis et B, men jfr DS X 295. ⁱ⁻¹Utelämnat A. ^{k-k}Ändrat från predic-
torum dominorum B. ¹Bokstaven k ändrad från c B.

¹Om detta namn jfr B. Sundqvist, *Deutsche und niederländische Personenbeinamen in Schweden bis 1420*
(1957), s. 254 s. v. de Nogardia.

X 298. ([Efter?] 1374 januari 13.)

Riddaren Herman van Vitzen (d. ä.), broder Bernhard, prior i Stockholms svartbrödrakloster,
och broder Magnus, gardian i Stockholms gråbrödrakloster, vidimera konung Albrekts brev 1374
13/1 (DS X 297), varigenom biskop Gottskalk i Linköping erhåller godset "Lederne".

Orig. på perg. (21,1 × 13,6, uppveck 1,8 cm; 17 rader), Sv. Riksark. (nu förvarat i huvudserien under datum 1374
13/1, förr nr 61 bland odaterade pergamentsbrev).

Vidimationens datering "sub anno · die et loco superius annotatis" syftar antingen på det vidimerade kunga-
brevets här utelämnade datering (se DS X 297 med not i) eller, måhända mindre sannolikt, på en i vidimationens *de-*
finitio av misstag utesluten uppgift om år, dag och plats för avskriftens bestyrkande (jfr brev 1374 4/1, DS X 294). — Om
riddaren Herman van Vitzen d. ä. jfr brev 1371 26/2 (DS X 33) och se V. A. Nordman, Albrecht Herzog von Mecklen-
burg, König von Schweden (1938) s. 108 f., och S. Engström, Bo Jonsson I (1935), s. 286 med not 53 (med rättelse av en
årtalsuppgift i förf.:s art. van Vitzen i *Nordisk Familjeboks* 2. uppl., bd 32, 1921, vilken uppgift dock kvarstår ännu i
Nordmans arbete).

Vniuersis quorum interest · seu interesse poterit · quomodolibet in futurum · Hermanus
de Witzen miles / frater Bernardus prior · conuentus Stocholmensis · ordinis fratrum predicatorum
et frater Magnus gardianus · ad minores · Stocholmis eternam in Domino salutem ·
Tenorepresencium publice protestamur · nos · vidisse litteras · serenissimi principis · domini
Alberti Dei gracia · Sweorum Gothorumque regis illustrissimi · non rasas non abolitas · nec in
aliqua parte sui viciatas · vero sigillo suo signatas · vna cum sigillis aliorum dominorum inferius
contentorum tenorem qui sequitur · de verbo ad verbum · continentes · · Nos Albertus Dei
gracia · Sweorum Gothorumque rex se DS X 297 t. o. m. perpetualiter et irreuocabiliter · cedant
mero iure^a[.] Jn cuius protestacionis euidentis testimonium · sigilla nostra · presentibus duximus
apponenda ·^{b-} sub anno · die et loco superius annotatis.^{-b}

På baksidan: Jtem^e vidisse littere regis Alberti super Lidherne
Registrata folio 16 etc (jfr DS X 295).

Sigill: nr 1 bortfallet från den kvarsittande remsan; nr 2 av mörkt, ursprungligen troligen grönt vax på kaka av ofärgat vax, övre tredjedelen borta (tvenne knäfallande änglar i profil, mellan sig hållande Veronicas svetteduk, över vilken Kristus-monogrammet [I]HC och under vilken i rundbåge adorant; jfr beskrivning och avbildning i S. Hallberg—R. Norberg—O. Odenius, Dominikanska priors- och konventsigill från Sveriges medeltid, i Kyrkohistorisk Årsskrift 1961, s. 38 med fig. 32): . . . [prio]ris · Bernardi · ordinis p(*redicatorum*); nr 3 av grönt vax på kaka av ofärgat vax, randen med omskrift svårt skadad (Marie kröning, varunder i rundbåge adorant; jfr beskrivning och avbildning i S. Hallberg—R. Norberg—O. Odenius, Franciskanska ämbets- och konventsigill från Sveriges medeltid, i Kyrkohistorisk Årsskrift 1963, s. 68 med fig. 28, där också hänvisas till bättre bevarat avtryck av samma sigillstamp vidhängt orig. perg. Sv. Riksark. 1476 9/6, efter vilket avtryck omskriften här suppleras): S' × gardiani · frat[er] · minor(*vm · Stoc*)holm] . . .

^aHärefter har originalets datering utelämnats ms (jfr DS X 297). ^bOm denna hänvisning till en icke utsatt datering se ovan. ^cOrdet nästan utplånat ms.

”1374 efter januari 13”.

Motala.

Elof Djäkns, häradshövding i Aska härad, fastebrev 1374 11/7 (”Anno domini · M^occc^olxx^oquarto · die et loco supradictis.”, d. v. s. ”aa Rætwm thingsstat ij motalwm næsta thingsdaghin æfte sænctæ knwzs dagh”) har i RPB (nr 1076) daterats efter helgondagen Kanutus dux (under medeltiden 7/1, i den svenska almanackan 13/1): ”1374 efter den 13 januari”.

Emellertid bör enligt senare forskning ”S. Knuts dag” i det svenska urkundsmaterialet avse Kanutus rex (10/7); se G. Pellijeff, Sancti Knuts dag. En medeltida datumformel, i Namn och Bygd 50 (1962), s. 9 f., spec. s. 24 f., och jfr S. Sjöberg, Om tingstider under landskapslagarnas och landslagarnas tid före 1614, i Rättshistoriska Studier III (1969), s. 85. Tack vare sistnämnda undersökning (s. 88) veta vi numera även, att tingsdagen i Aska härad var tisdag, varför det aktuella brevet med full säkerhet kan tidfästas till 1374 11/7.

Se vidare brevet 1374 11/7 (RPB 1076) i DS X, häfte 3.

”1374 januari 15”.

Vadstena.

Ingeborg Eriksdotters själägåvobrev för Vadstena kloster 1375 14/1 (”anno domini M^occc^olxx^o quinto dominica prima post octauam ephyphanie”) har i RPB (nr 1077) omdaterats till ”1374 15/1” med motivering att det tillhörande, vidfästa fastebrevet (RPB 1104) är daterat 1374 3/10 (”thwnsanda [*sic*] / ok thry hwndradha sivtighi oc a fiærtha arino / næsta thinxdaghin / apter sa[n]cta michials dagh”).

Eftersom en av gåvobrevets sigillanter, riddaren Birger Ulfsson, som den 2 december 1373 (jfr brev [1373] 15/12, DS X 275) med sin syster Katarina lämnat Rom för att föra hem moderns, Birgitta Birgersdotter, stoft, nådde Sverige först den 28 maj och ankom till Söderköping den 29 juni, till Vadstena först den 4 juli 1374 (se A. Lindblom, Birgittas sista färd, i Rig 38: 2, 1955, s. 33 f.), kan brevet ej antagas härröra från januari 1374 utan måste förutsättas vara från samma månad det angivna året, 1375. Andra förklaringar få därför sökas till det faktum att fastebrevet, liksom en rad andra sådana utfärdade av samme häradshövding (RPB 1098—1103, 1105—1107), daterats den 3 oktober 1374, medan gåvobrevet bär datum 1375 14/1.

Se vidare kommentarer vid breven 1374 3/10 (RPB 1104) och 1375 14/1 (RPB 1077) i DS X, häfte 3.

Jfr nedan ”1374 26/3”.